

Adviesraad Sociaal Domein Oegstgeest
p/a Gemeentehuis
Postbus 1270
2340BG Oegstgeest

Oegstgeest, 2 april 2021

Advies conceptbeleidsplan 2021-2024 “Samen Oegstgeest”

Geacht college,

De Adviesraad Sociaal Domein heeft het conceptbeleidsplan met veel belangstelling gelezen. Hieronder vindt u onze reactie.

Algemeen

- De visie is vertaald naar 3 ambities. Om deze ambities te realiseren wordt gewerkt met vier sturingskaders. Daarna wordt beschreven wat de gemeente wil bereiken: er wordt met elkaar gewerkt aan 21 doelen verdeeld over 5 thema's. Deze opbouw maakt het lezen niet makkelijk. Bovendien is het niveau waarop de thema's en doelen zijn uitgewerkt niet overal hetzelfde. Ook dit maakt het lezen niet makkelijk.

Advies:

De vijf thema's en de bijbehorende doelen vormen de essentie van het beleidsplan. Leg de nadruk op deze thema's en voeg de hoofdstukken over de ambities en de sturingskaders als bijlagen toe. Dit zal de leesbaarheid ten goede komen.

- De gemeente wil procesmatig werken en sturen op maatschappelijke resultaten. Om die resultaten daadwerkelijk te behalen werken veel organisaties met de PDCA (Plan Do Check Act) cirkel. In het conceptbeleidsplan zijn de Plan en Do fase uitgebreid uitgewerkt maar de Check fase beslaat één bladzijde en de Act fase ontbreekt. Het grote risico is dan dat het beleid blijft hangen in de beleidsvoorbereiding en een uitvoering die niet het beoogde doel bereikt. Met een goede monitoring kan er tijdig bijgestuurd worden.

Advies

Een goede PDGA cyclus kan de resultaten duidelijk verbeteren. Vul het beleidsplan daarom aan met een stevige Check en Act fase.

- De gemeente wil sturen op maatschappelijk resultaat. Daarbij moet wel de balans bewaard worden tussen efficiency en effectiviteit. Naast de reguliere meting in aantallen en kosten moet ook de kwaliteit meetbaar worden gemaakt. Daarvoor moeten de doelstellingen worden “vertaald” in indicatoren om te monitoren. Dit kan een eis zijn aan de uitvoerende organisaties.

Advies

Om het maatschappelijk resultaat te meten moeten indicatoren worden vastgesteld. Betrek hierbij de uitvoerende organisaties. Het formuleren van meetbare indicatoren kan ook als eis gesteld worden aan deze organisaties. Om een deskundige opdrachtgever te zijn is het wel zaak dat de gemeente ook zelf een duidelijke visie heeft.

Gemeenten kunnen en moeten ook gebruik maken van “Data Science” en zo allerlei data benutten uit gestructureerde en niet-gestructureerde bronnen om deze om te zetten naar bruikbare (stuur)informatie.

De dubbele vergrijzing

In ons advies van 3 februari jl. over de dubbele vergrijzing adviseerden wij u om te komen tot een integrale en sturende aanpak van de gevolgen van deze ontwikkeling voor wonen, zorg en welzijn. In uw reactie gaf u aan een integrale aanpak belangrijk te vinden en te verwachten dit te bereiken vanuit drie beleidskaders, te weten de Woonvisie, het beleidsplan Sociaal Domein en de komende Omgevingsvisie. U kondigde aan in het voorliggende beleidsplan de raakvlakken te schetsen en aan te geven op welke punten u ontwikkelingen wenselijk acht. Wij hebben zoals u begrijpt het conceptbeleidsplan op dit aspect met dubbele belangstelling gelezen. Duidelijke (inhoudelijke) links met de woon- en omgevingsvisie missen wij. In uw Inleiding benoemt u de lokale opgaven die verwoord zijn in andere beleidsnota's. De opgaven als gevolg van de dubbele vergrijzing voor Oegstgeest worden niet expliciet benoemd. Wat wij “slechts” zien is dat bij de onderscheiden thema's wordt ingegaan op de oudere leeftijdsgroep. Er ontstaat op deze wijze een nog meer versnipperd beeld.

Advies

Neem in uw beleidsplan Sociaal Domein een aparte passage of paragraaf op over de aanpak van de gevolgen van de dubbele vergrijzing in Oegstgeest. Verwoord daarin uw visie en rol. Geef daarbij op hoofdlijnen aan wat u in de Woonvisie hebt neergelegd, wat u zich voorneemt in dit beleidsplan en wat verwacht kan worden in de Omgevingsvisie. U geeft daarmee blijk de urgentie van de ontwikkelingen te onderkennen en kunt zo ook de oudere Oegstgeester bewoners oproepen zelf stappen te zetten voor een “goede” oude dag.

Financiële zelfredzaamheid

Eén van de zaken die negatief opvallen in dit hoofdstuk is het grote percentage inwoners dat niet op de hoogte is van voorzieningen zoals bijvoorbeeld het minimabeleid en er daardoor geen gebruik van maakt, ook niet als ze er wel recht op hebben. Dit geldt ook voor het percentage mensen dat niet bekend is met de schuldhulpverlening van de gemeente. Een grotere bekendheid met de schuldhulpmogelijkheden maakt waarschijnlijk ook dat mensen er eerder een beroep op zullen doen. Uit preventief oogpunt is aandacht voor mensen die (nog) geen schulden hebben maar wel heel moeizaam rond kunnen komen belangrijk. Zij worden niet gesignaleerd door het systeem doordat ze geen betaalachterstanden hebben.

Daarnaast zullen ze ook niet snel een beroep doen op voorzieningen terwijl ze waarschijnlijk wel gebaat zijn bij goede adviezen en zo nodig ondersteuning.

Advies

Om te zorgen dat mensen die recht hebben op voorzieningen zoals het minimabeleid of schuldhelpverlening op de hoogte zijn van deze mogelijkheden zijn andere communicatiemiddelen nodig dan een folder of een stuk op de website. Een mondelinge verwijzing door bijvoorbeeld de huisarts, het Sociaal Team, het Jeugd- en Gezinsteam of de thuiszorg kan helpen. Zeker uit preventief oogpunt is het belangrijk de bekendheid te verbeteren.

Een brede kijk op gezondheid

- In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op bewegen, alcoholgebruik en gewicht. Wat opvalt is dat de 65-plussers op deze aspecten niet goed scoren. Toch beperken de acties die u zich voorneemt zich vooral tot de jeugd. In ons advies van 19 oktober 2020 over de evaluatie van het beleidsplan Sociaal Domein 2017-2020 gaven wij u reeds een advies over de aanpak voor 65+. U gaf in uw reactie op ons advies aan dit punt mee te nemen bij de totstandkoming van het nieuwe beleidsplan. Wij zien dat niet terug.
- Verder wilt u graag bereiken dat ongezonde artikelen minder toegankelijk worden gemaakt. U kijkt voor de uitvoering vooral naar het landelijk preventieakkoord.

Advies

Kijk ook naar de lokale mogelijkheden en laat Oegstgeest daarin het voortouw nemen.

Besturingsfilosofie/opdrachtgeverschap

In uw evaluatie van het Beleidsplan Sociaal Domein 2017-2020 ging u in op de voor- en nadelen van enerzijds subsidiering en anderzijds aanbesteding. Uit uw reactie op ons advies kregen wij de indruk dat u in het komende beleidsplan verder in zou gaan op deze materie. Wij missen dat, terwijl met name voor organisaties in het veld het een belangrijk issue is.

Verder vraagt sturen op maatschappelijk resultaat ook dat de gemeente meerjarige afspraken durft te maken. Juist dan stel je financieel kwetsbare (zorg)organisaties in staat om te investeren in innovatief beleid. Het is belangrijk dat de gemeente zich realiseert dat er een verband is tussen de financiële gezondheid van een organisatie, een meerjarenperspectief en (financiële) steun bij structurele implementatie van innovaties. Zonder deze voorwaarden wordt het voor een organisatie erg moeilijk om te innoveren.

Met vriendelijke groet,
namens de Adviesraad Sociaal Domein Oegstgeest,

Marianne Kooijmans, voorzitter

Adry Lodder, secretaris

